

גליונות לעירון בתולדות העולם
ערוכים בידי נחמה ליבוביץ
שנת הסלט עטרה

צו (תשי"ד)

תקן

א. מדרסי חז"ל:

1. תנחומא יסין צו ב': צו את אהרן... זאת תורת העולה. אמר הקב"ה: קימו מה שכתוב למעלה מן הענין ואחר כך "וזאת תורת העולה" למה? "כי אני ה' אוהב מטפס, טונא גזל בעולה" (ישעיה ס"א ח') אפילו בעולה. מה כתיב למעלה מן הענין? (ויקרא ח' כ"ג) "והיה כי יחטא ואטח והטיב את הגולה אשר גזל" ואחר כך: "וזאת תורת העולה" - אם בקשה להקריב קרבן, לא תגזול לאדם כלום. למה? "כי אני ה' אוהב מטפס טונא גזל בעולה". ואימתי אתה מעלה עולה ואני מקבלת? כשתוקה כפיך מן הגזול. אמר דוד: (תהלים כ"ד) "מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו? נקי כפיח ובר לבב..." ומחילות הקרבנות אתה למד: (ויקרא א' ב') "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם: אדם כי יקריב מכם קרבן" - למה נאמר "אדם"? אלא אמר הקב"ה: כשתהא מקריב לפני - תחא כאדם הראשון, שלא היה גזול מאחרים, שהוא היה יחידי בעולם, כך אתה לא תהא גזול מן הבריות. למה? "כי אני ה' אוהב מטפס, טונא גזל בעולה".

1. על סמך איזה דמו בפסוקים בנוי מדרש זה?
2. כיצד מפרט המדרש את הפ' ביטעיהו ס"א ח'?

לדעת כמה ממפרשינו אין פסוקו של מקרא ביטעיה כך!

2. תנחומא יסין צו ג': אמר הקב"ה: כל מי שהוא מעלה את עצמו, סופו לילך באש, שנאמר "היא העולה על מוקדה". דור המבול על מה טאמרו: (איוב כ"א ט"ו) "מה זדי כי נעבדנו ומה נועיל כי נפגע בו" - לפיכך נדונו באש. וכן הסדומים: טב"ו "וה' המהיר על סדום ועמורה גפרית ואש". - פרעה טאמר: (שמות ח') "מי ה' אשר אקסע בקולו?" ועילה עצמו ואמר (יחזקאל כ"ט) "לי יאורי ואני עטיתני" - לפיכך על מוקדה, טכן הוא אומר: (תהלים י"ח י"ד) "ירעם בסמים ה' ועליון יתן קולו - ברד ונחלי אש". ואני סנחריב שעלה את עצמו ואמר (מלכים ב' י"ט כ"ג) "אני עליתי מרום הרים ירכתי לבנון..." מה היה לו? (מלכים ב' י"ט ל"ה) "ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור..." ומה עשה לו? (ישעיה י"ט ז') "ותחת כבודו יקד יקד כיקוד אש".

1. כיצד מפרט המדרש כאן את המלה "עולה"?
2. כיצד יש לסמן את פסוקנו בסמני פסוק לפי מדרש זה?

ב. שאלות לשון:

1. כיצד יש לפרט את הה"א של "מוקדה" (פ' ב')?
2. כיצד לפרט את הוי"ו של "מדו" (פ' ג')?
3. למי מוטב ה"כו" של "ואת המזבח תוקד בו"?